

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 42.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Aškerčeva ulica šte. 3, telefon šte. 2448. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 22. avgusta 1931.

Štev. 34.

Nemoralna sredstva.

»Za vse je svet dovolj bogat, in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s pristržnimi čutili...«

Globoko nazaj v zgodovino zasledujemo stremljenje po pocenitvi vseh življenjskih potrebščin. Geslo civilizacije je bilo do zadnjih dob usmerjeno za tem, da se vsakomur omogoči nabava vseh željenih predmetov po znosnih cenah. Temu namenu bi morala služiti tehnika in kemija s svojimi vedno novimi iznajdbami, ki na eni strani olajšujejo človeku težo in napor dela, na drugi strani pa pocenjujejo proizvodnjo ter lajšajo človeštvu borbo za življenjski obstanek.

Prizadevanja za pocenitev proizvodnje so bila uspešna na vseh poljih: nove iznajdbe omogočajo večjo, hitrejšo, cenejšo, lažjo in navadno tudi boljšo produkcijo. Popolnoma logično bi tedaj človek pričakoval, da se vsled tega izboljšajo pogoji za obstanek: na eni strani zmanjšajo napora za izdelavo, obdelavo in predelavo, na drugi strani pa vsled nižjih produkcijskih stroškov omogoči nabava vsakomur.

Praksa pa nam dokazuje, da je učinek ravno nasproten: dobička, ogromnih zaslužkov so deležni samo nekateri redki izvoljenci; kopicijo si premoženje v gorostasne, nikomur koristne in nikomur potrebne vsote, cel ostali svet pa se davi v pomanjkanju in hrepeni brezuspešno po nabavi nedosegljivih, potrebnih, da, nepogrešljivih predmetov.

Zakaj?

Moderna tehnika in kemija sta sicer storili svojo dolžnost, a nenasitna dobičkaželjnost tistih, ki so se novih iznajdb zamogli poslužiti, ne dopušča, da bi bilo deležno teh dobrot vesoljno človeštvo. Na čelu teh parasitov človeštva korakajo vsi tisti karteli, katerih namen je vzdržati ceno na »zadostni« višini. Na njihovih praporih blesti nedolžna, simpatična parola: »Za gospodarstvo!«, druga stran prapora pa, ki je skrbno prikrita ostalemu svetu, razodeva program, ki se glasi: »Nezmanjšani dobiček, če tudi za ceno zadovoljstva in sreče celega sveta!«

»Regulacija produkcije, regulacija cen, rajonizacija tržišč« so navidezno nedolžna in vsekakor skozi in skozi dovoljena gospodarska sredstva kartelov, katerih se poslužujejo v polni meri. Z redkimi izjemami vsi, pa najsi se skrivajo za najbolj nedolžnimi in lepo zvenečimi firmami, v katerih se največkrat razodeva celo dobrotvoren in ljudomil namen in program, in najsi uživajo različne mednarodne, meddržavne in druge zakonite zaščite, se poslužujejo svojih privilegijev izključno le v svojo korist z dosledno brezobzirnostjo, ki nima nikakega razumevanja za potrebe in koristi ostalega sveta. Ta obstoji zanje le v toliko, kolikor more služiti njihovim namenom: želji po čimvečjem dobičku.

Kakor hitro se pojavi naraščanje zalog, zaženejo vkrík: »Zmanjšanje konsuma!«

Brezobzirno se tedaj poslužijo enega izmed svojih sredstev: omejitve produkcije, dokler zaloge ne padejo zopet na normalne množine.

Omejitev produkcije je vrgla zopet nove mase brezposelnih na cesto, onemogočila tudi tem nabavo željenih predmetov in povzročila, seveda, zopet novo nazadovanje konsuma, če ne na ravno istem, pa gotovo na več drugih poljih produkcije.

Posledice ne izostanejo, in le prekmalu se ta nova omejitev konsuma pokaže pri drugih proizvodjalnih strokah, kar povzroči tudi tam naraščanje zalog in seveda, omejitev produkcije z redukcijami in zopetno pomnožitvijo armade brezposelnih z vsemi posledicami, katerih glavna in neizbežna je zopet: zmanjšanje kupne moči odpuščenih delavcev ter — omejitev konsuma na vseh poljih proizvodnje.

Prva omejitev proizvodnje je bila početek zla, drugi sledi neizbežno tretja, tej četrta in tako dalje nezaustavljivo v nedogled, vedno zmanjšujoča kupna moč in, naravno, konsum.

Dobiček, visok dobiček za vsako ceno: rajši izguba v brezdelju, kakor pa majhen dobiček ob polni izrabi kapacitete!

In če pomislimo, da je to šele prvo in tako rekoč najnedolžnejše sredstvo takih kartelov, ki je iz moralnega stališča kolikor toliko opravičljivo, se moramo zgroziti nad drugimi nemoralnimi sredstvi, katerih s poslužujejo karteli producentov za dosego svojih namenov, ki gredo tako daleč, da se radi obdržanja cen uničijo ogromne množine najvažnejših življenskih potrebščin, katerih pomanjkanje trpi vsled zmanjšane kupne moči nad polovica celega sveta.

Tako so ameriški farmerski karteli sklenili uničiti ogromne množine žita, medtem ko trpi zlasti Azija na pomanjkanju živil in umirajo ljudje trumoma od gladu. To žito bi rešilo življenje milijonom, ne da bi vsled tega cene padle, kajti azijski narodi, ki umirajo od gladu, si žita tudi ob še nižji ceni ne bi mogli nabaviti. Nič več stroškov in nobene škode bi ne utrpeli farmerji, če bi stavili uničenju namenjeno žito brezplačno na razpolago gladujočim, ki si ga itak ne morejo nabaviti.

Isto se dogaja s kavo. Da obdržijo cene, se zadnja leta uniči skoraj polovica pridelka, dasiravno nam je znano, da bi se že samo pri nas ob nižjih cenah konsum kave podvojlil.

Bombaž je predmet takega uničevanja, češ, da je produkcija večja od konsuma ter ograža cene, če tudi imamo priliko opaziti skoraj pri slehernem potrošniku dejstvo, da je vsled visokih cen prisiljen štediti pri obleki in jo uporabljati dvojno dobo.

Sladkor, kavčuk in še več drugih predmetov splošne porabe se prav tako uničuje v ogromnih množinah, da se obdrži cena.

Uničeno blago je treba, seveda, plačati. To ne stane nič; plačajo konsumenti. Glavni namen pa je le dosežen: cena se je obdržala na željeni višini, dasiravno se je vsled tega moral zopet omejiti konsum.

Poleg navidezno nedolžnega omejevanja produkcije se nam zdi drugo sredstvo: uničevanje zalog tistih potrebščin, katerih pomanjkanje trpi velik del sveta, naravnost vnebovpijoče. Če pa pogledamo natančneje oboje teh sredstev, je iz socialnega in splošno gospodarskega stališča omejevanje produkcije v resnici večje zlo kakor uničevanje prevelikih zalog.

Oboje sredstev so karteli uporabili v svrhu obdržanja cen. Vendar se tam, kjer se je del zalog v ta namen uničil, število brezposelnih ni povečalo in se je vsled tega še kolikor toliko vzdržala kupna moč delavstva na prejšnji višini; tam pa, kjer se je z istim namenom skrčila produkcija, je število brezposelnih narastlo, zaposlenim zaslužek gotovo znižal in vsled tega padla kupna moč ter povzročila novo omejitev v konsumu.

Takožvana svetovna gospodarska politika ima danes popolnoma napačno smer ter ob prenapeti mednarodni zadržiti niti najmanj ne upošteva potrebe po zvišanju konsuma, pač pa se poslužuje samo škodljivega sredstva in dikтира skoraj dnevno omejevanje produkcije na vseh poljih, ne glede na to, da bi se konsum zamogel ob znosnih cenah in nezmanjšani zaposiltni delovnih moči dvig-

nitni skoraj povsod na nivo svetovne proizvodnje.

Pri kovinah nam daje najjasnejši dokaz produkcija radija, ki je človeštvu iz sanitarnih ozirov tako potreben. Da vzdržijo nečuvno visoke cene radiju, so produkcijo skrčili, dasiravno je povpraševanje tako veliko, da ga že prejšnja produkcija ni mogla kriti.

Položaj kartelnikov in kartelov je tak, da razen redkih, izven kartelov stoječih outsidersjev, nimajo nikake konkurence, in še te navadno prav kmalu uničijo, često s pomočjo vlad, ki so jim dale privilegirano stališče.

Dokler dolgo se bodo v svetovno-gospodarski politiki upoštevale samo želje karteliranih producentov in dokler dolgo se ne pokrene mednarodna akcija za uničenje tistih kartelov, katerih edini namen je samo vzdrževanje visokih cen in visokih dobičkov, ni pričakovati kakega znatnega izboljšanja sedanjega gospodarskega položaja, ker so poedine države v borbi proti kartelom skoraj brez moči sprico zastarelih, a še vedno veljavnih mednarodnih konvencij.

Izboljšanje pa bo nastopilo takoj takrat, ko se mednarodna gospodarska politika usmeri v pravec za povečanje konsuma.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Račun režije tudi pri sestavi bilance navadno ne igra noben vloge. Vendar pa je potreba paziti, da pregledamo, če smo pred zaključnim dnevom poravnali vse naše obveznosti iz tega naslova za pretečeno poslovno leto, ker se mnogokrat pripeti, da obstoje na zaključni dan še kakšni neplačani stroški, kakor: plače, najemnine, davščine in slično. V predbilančnem postopanju zamoremo sicer v P. N. vknjižiti tak neizplačan režijski strošek pod izdatke in onega, ki ima znesek prejeti priznati v računu upnikov med prejemi. Na ta način seveda izkazuje prometni račun vse plačane in neplačane režijske stroške, ker je za protivrednost priznan račun upnikov, in ne igra v tej niti v sledeči bilanci nobene vloge. — Nasprotno pa moramo neplačane stroške za pretečeno poslovno dobo izkazati v bilanci pod pasiva (če jih nismo v prometnem računu prenesli na račun upnikov) in jih tudi zabeležiti v računu zgube in dobička kot izgubo pod naslovom neplačana (ali zaostala) režija. — Če smo v naslednjem letu take, v prejšnji bilanci izkazane, zaostale stroške poravnali, jih sicer v prihodnji bilanci seveda ne upoštevamo, pač pa v vzporednem računu izgube in dobička, kjer jih moramo izkazati kot dobiček pod na-

slovom: režija za leto..., poravnana v tekočem letu. — Včasih se primeri tudi, da smo v zaključnem letu kake stroške plačali že za naprej (predplačali za sledeče leto). V takem slučaju moramo predplačane stroške izkazati v računu zgube in dobička kot dobiček, v bilanci pa kot aktivno postavko. V sledečem letu, ko taki predplačani stroški zapadejo v plačilo, jih v bilanci ne izkažemo več, pač pa v računu zgube in dobička kot izgubo pod označbo: za tekoče leto predplačani, zapadli stroški.

Račun denarnih zavodov: Bilanca izkazuje lahko dvojno postavko: pod aktivna vrednost naših naložb pri poštni hranilnici in drugih denarnih zavodih, pod pasiva pa vsoto naših dolgov. Kontrolo izvršimo na ta način, da pri zadnji (otvoritveni) bilanci odštejemo nižjo vsoto od višje ter s tem doženemo, za koliko je na primer aktivna postavka višja od pasivne (čista aktivnost računa denarnih zavodov), odnosno za koliko je pasivna postavka višja od aktivne (čista pasivnost računa denarnih zavodov). — V slučaju, da je zadnja bilanca izkazovala čisto aktivnost, prištejemo k tej vsoti (čisti aktivnosti) še izdatke, in od dobljene vsote odštejemo prejeme. Ostanek, ki ga dobimo na ta način, nam kaže čisto

aktivnost računa denarnih zavodov za bilančno leto. Kontrola, ki jo izvršimo s tem da od pod aktivo izkazane vsote odštejemo pasivni znesek, mora izkazati isto vsoto. — Včasih je mogoče, da v bilančnem letu prejemki izkazujejo višjo vsoto kot znaša skupni znesek čiste aktivnosti v bilančnem letu. V tem slučaju odštejemo manjšo (aktivno) vsoto, sestavljeno iz lanske čiste aktivnosti in prejemkov v poslovnem letu, od izdatkov, kar znači, da se je lanskolletna čista aktivnost v bilančnem letu pretvorila v čisto pasivnost, izraženo v ostanku. Če odštejemo v bilanci izkazani aktivni znesek od pasiv, dobimo ob pravilnem računu isto vsoto. — Kadar pa je zadnja (otvornitvena) bilanca izkazovala čisto pasivnost, prištejemo k njej še prejemke in odštejemo izdatke iz prometnega računa, da dobimo na ta način vsoto, ki je enaka v tekoči bilanci izkazani čisti pasivnosti. — Kadar se je v tekočem letu čista pasivnost iz lanskega leta pretvorila v čisto aktivnost, je vsota lanske čiste pasivnosti, prištevši še prejemke, manjša kot so izdatki v prometnem računu. Razlika je čista aktivnost, ki mora odgovarjati tisti vsoti, ki jo dobimo, če pod pasivo izkazano vsoto v bilanci odštejemo aktivno postavko. — Glede obresti velja isto kot pri računu upnikov in dolžnikov ter smo jih navadno že v predbilančnem postopanju potom P. N. kapitalizirali in izkazali kot take v računu izgube in dobička (in seveda tudi v prometnem računu). Kadar pa obresti niso kapitalizirane, niti ne plačane, izkazemo take obresti v računu zgube in

dobička: kot izgubo tiste obresti, ki jih imamo mi plačati, kot dobiček pa tiste, ki jih imamo prejeti. Seveda izkazemo tudi v bilanci pod aktivo tiste obresti, ki jih imamo prejeti, pod pasiva pa tiste, ki jih imamo plačati.

Račun nepremičnega inventarja: K v zadnji bilanci izkazani vrednosti prištejemo še izdatke (za nove nakupe) in odštejemo prejemke (za odprodane dele) iz prometnega računa ter od ostanka odbijemo še tozadevni vrednostni odpis iz računa zgube in dobička. Ostanek predstavlja bilančno vrednost nepremičnin koncem leta ter jo kot tako izkazano med aktivni aktivni.

Račun premičnega inventarja: isti postopek kot pri nepremičnemu inventarju.

Račun investicij: Poleg nepremičnega in premičnega inventarja imamo v trgovini investirane lahko še druge zneske, ki smo jih vložili v obrat za različne naprave, ki se po določenem času (nekaj let) bodisi izrabijo, bodisi preidejo v last koga drugega pogodbenim potom, kakor: pota, drče, jezovi, razne električne naprave, v kolikor niso drugje izkazane in slično. Takih izdatkov navadno ne amortiziramo v enm letu temveč porazdelimo njih amortizacijo na celo dobo trajanja, oziroma uporabe na ta način, da n. pr. pri petletni uporabi dobi odpišemo vsako leto eno petino ter jo izkazemo v računu zgube in dobička kot izgubo, ostanek vrednosti pa izkazemo v bilanci kot aktivno postavko. (O investicijah prinesemo opis posebej na drugem mestu).

(Dalje sledi.)

LJUBLJANSKI

„LJUBLJANA V JESENI“

Od 29. VIII.

VELESEJEM

„KRALJEV TEDEN“

do 9. IX. 1931.

Posebne razstave: Tujski promet, razstava slovanskih mest. Kmetijstvo (mlekarstvo in sirsarstvo, jaja, čebelarstvo, vinarstvo, zelenjadarstvo, perutnina, kuni, kmetijski stroji). Higijena. Novodobno gospodinjstvo. Pohištvo — stanovanjska in hotelska oprema. Industrijski in obrtni oddelek.

Za žens veleseljma velike slavnosti: „Kraljev teden“. (Operne in dramske predstave na prostem, glasbeni festivali l. t. d.)

Legitimacije po Dru 30— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske organizacije, biljetarne „Putnika“, veleseljski urad. — 50% popust na železnicah. — Razstavišče obsega 40.000 m², 10 razstavnih zgradb. — Stanovanja preskrbljena.

Gospodarske beležke.

Ustanovitev trgovskega zastopstva za Srednjo Evropo na Dunaju.

Privilegirana izvozna družba, ki je do slej poslovala z inozemstvom potom različnih agentov, je ustanovila na Dunaju lastno zastopstvo, ki bo oskrbovalo trgovino z žitom in drugimi izvoznimi poljskimi pridelki za Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. Zastopstvo je ustarevoljeno v obliki provizijskega posredovanja (1% od sklenjenih kupčij), s katerim bo moralo vzdrževati in kriti lastne režijske stroške. Če bi bil prebitek večji, se razdeli 50 odstotkov dobička med funkcijonarje zastopstva, ostalih 50 odstotkov pa se nalaga v poseben fond za kritje režije v časih slabjših kupčij.

Trgovsko-obrtna statistika Slovenije.

Po poročilu Zbornice TOI je bilo letos v prvem polletju na novo prijavljenih 546, odjavljenih pa 639 trgovskih obratov in se je njih število zmanjšalo za 93 ter je znašalo konec junija 12.830 obratov. Neprestano nazadovanje števila trgovskih obratov dokazuje jasno, da je gospodarska kriza trgovstvu prizadejala najhujši udarec.

Nasprotno pa je znašalo število novoprijavljenih obrtnih obratov 1215, odjavljenih pa je bilo 999 ter se je njih število v prvem letošnjem polletju zopet povečalo za 216 na 32.628 obratov.

Nazadovanje tujkega prometa na naši Rivieri.

V primerjavi z lanskim letom izkazuje tujski promet v Splitu nazadovanje ter izkazuje v prvih sedmih mesecih sledeče število tujcev:

	lani	letos
inozemci	10.016	8.582
domačini	14.524	14.775

Dočim se je promet domačih gostov obdržal približno na lanski višini, je poset inozemcev močno nazadoval. Deloma je nazadovanje poseta inozemcev posledica slabega gospodarskega stanja, še bolj pa raznih, na žalost večkrat resničnih vesti o previsokih cenah.

Jugoslavija ni pristala na Hoøvrov načrt.

Po Hoøvrovem načrtu, ki dovoljuje Nemčiji enoletni moratorij za plačilo vojnih dolgov in reparacij, bi bila najtežje prizadeta naša država, ki bi izgubila približno 888 milijonov dinarjev, v zameno pa ne dobila ničesar. Naš državni proračun ne more prenesti tako velike izgube, vsled česar jugoslovenski delegati tudi niso mogli podpisati tozadevne pogodbe, kakor so to storile druge države. Za vsak slučaj pa je naša vlada sestavila poseben finančni komite, ki bo proučil novi položaj ter v slučaju potrebe reducirал gotove postavke v državnem proračunu.

Zborovanje čevljarjev in čevljarških industrijalcev v Beogradu.

Pretečeno nedeljo so imeli delegati čevljarških obrtnih zadrug in zastopniki tvorničarjev čevljev dobro obiskano zborovanje v Beogradu, na katerem je bila sprejeta sledeča resolucija: Naproša se kr. vlada: 1. da ob priliki sklepanja trgovinskih pogodb prvenstveno zaščiti domačo proizvodnjo; 2. da odredi kontingentiranje uvoza vseh proizvodov, zlasti čevljev do količine, ki ne bi škodovala razvoju domačega gospodarstva; 3. da se izvršijo spremembe v zakonu o državnem računovodstvu v smislu čim večje zaščite domačih producentov; 4. da se v Jugoslaviji onemogoči gradnja Bat'ovih tvornic, kakor tudi vseh novih sličnih podjetji z inozemskim kapitalom, ker bi kot posledica nastopilo osiromašenje našega naroda in ker bi to sigurno dovedlo do propasti domačih producentov usnjepredelujoče stroke; 5. da se tvrdki Bat'a prepove otvarjanje delavnic za popravilo čevljev in da se že obstoječe delavnice zapro, ker nikjer na svetu ne obstoja industrijsko podjetje, razen tvrdke Bat'a, ki bi imelo popravilnice za krpanje čevljev; 6. pooblašča se uprava novega saveza, da v smislu te resolucije podvzame vse potrebne ukrepe.

Ustanovitev Osrednje vinogradniške zadrage.

Pod okriljem Osrednje zveze poljedelskih zadrug za Jugoslavijo se ustanovi Glavna zveza zadrug vinogradnikov v Beogradu dne 23. t. m.

Naše izseljenišvo.

Podatki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu izkazujejo v zadnjih letih sledeče gibanje izseljencev:

leta	1929	1930
se je izselilo	18.189	13.560
povrnilo pa	5.992	7.607

Število izseljencev je nasproti lanskemu letu močno padlo, obenem pa je porastlo število povratnikov, kar pričča, da so razmere v inozemstvu za naše izseljence vedno slabejše.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozličkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4
Prodaja na obroke

ZA OMILJENJE VINOGRADNIŠKE KRIZE.

Domače gospodarsko časopisje polnijo kolone o vinogradniški krizi, katere zadnji vzrok ni ravno zastarelost v nazorih predelovanja grozdja. Večina naših vinogradnikov še danes ne polaga prav nobene važnosti na prodajo svežega grozdja. Če pride k njim kupec, — namesto da bi jih sami poiskali — vinogradniki v mnogih slučajih prodajo svežega namiznega grozdja celo odklonijo ali pa nastavijo tako visoke cene, da niso v nikakem razmerju z reelno vrednostjo grozdja. Cena grozdja na trgu je vsled tega tako visoka, da si ga ne more vsakdo privoščiti, vsled česar je konsum grozdja pri nas minimalen.

Na prodajo svežega grozdja bi morali naši vinogradniki polagati zlasti sedaj, ko je vnovčenje vina tako težavno, več važnosti ter po svojih organizacijah skrbeti za to, da prodajo čimveč namiznega grozdja. Dvig konsuma pa zamorejo doseči le na ta način, da stavijo svežemu blagu razmeram odgovarjajoče cene in ne zahtevajo za kg grozdja več kot bodo eventualno kasneje dobili za cel liter vina. V ta namen je potreba ustanoviti organizirano prodajo svežega grozdja, tako na domačem tržišču, kakor za izvoz. Ta organizacija bi morala s pomočjo javnih oblasti paziti tudi na

Izvoz vina preko Maribora.

V juliju je bil izvoz vina preko Maribora minimalen ter je znašal komaj 912 hektolitrov. Vino je šlo večinoma v Avstrijo, nekaj tudi na Čehoslovaško, Holandsko in v Nemčijo.

Članstvo OUZD.

Ravnokar izdana statistika zavarovanih delavcev pri OUZD v Ljubljani izkazuje v primerjavi z lanskim letom sledeče število zavarovanih članov:

v mesecu:	1930	1931
aprilu	96.854	90.775
maju	101.744	96.628
juniju	103.214	98.381
juliju	102.284	97.654

Te številke pričajo, da smo letos v tem oziru še mnogo na slabšem kot lani. Povprečna zavarovana mezda odgovarja približno lanskemu ter znaša 26:57 Din na dan in zavarovanca.

to, da bi se cene v nadrobni preprodaji ne povišale preveč, ker je uspeh odvisen samo od povečanega konsuma, ta pa zopet od nizkih cen.

Nasvetuje se tudi različna drugačna predelava grozdja, zlasti v brezalkoholne pijače, konzerviranje in slično. Vedno težja prodaja vina dokazuje, da si morajo vinogradniki tudi v tem oziru poiskati novih potov.

Vinogradniške organizacije, pa tudi vinogradniki sami imajo odprtih mnogo torišč za hvaležnejše delo kot je konservativno vztrajanje pri starih načelih, ker ni gospodarsko samo stremljenje za tem, da je pridelek velik in vino dobro, marveč je predpogoj uspeha in koristi v prodaji.

Schmoll
Pasta

je pri nas in v inozemstvu najbolj priljubljena

krema za čevlje

POŽIVLJENI POKRET ZA ZAŠČITO DOMAČE PROIZVODNJE.

Naše gospodarsko časopisje se vedno bolj zavzema za omejitve nepotrebne uvoza tistih predmetov, ki jih lahko produciramo doma.

Na plenarni seji Zveze industrijcev dne 19. t. m. v Beogradu se je izrazila želja po večji zaščiti domače industrije, katere potrebe naj bi se pri trgovinskih pogodbah upoštevale v večji meri. Poudarjala se je ponovno potreba po dolgoročnih kreditih in po znosnejši obrestni meri. Tudi prometna vprašanja so potrebna natančne proučitve in revizije tarif, ki so za gotove vrste blaga, zlasti za les, še vedno previsoke. Sklepalo se je o obrambi proti dumpingu.

Kakor je gotovo v interesu splošnega gospodarstva neobhodno potrebna zaščita tistih vrst domače proizvodnje, ki imajo pogoj življenskega obstoja, moramo pribiti, da gredo nekatere industrijske panoge, zlasti tiste, ki izdelujejo

predmete splošnega konzuma, v svojih zahtevah predaleč. Zaščito zahtevajo tudi nekatere take industrije, o katerih je znano, da imajo na razpolago vse pogoje za uspešno konkurenco z inozemstvom, vendar gredo v svojih težnjah po visokem dobičku tako daleč, da rajši ustavijo obratovanje, kakor pa da bi se zadovoljile z zmanjšanim, razmeram odgovarjajočim zaslužkom. Taki primeri niso redki.

Kakor se moramo strinjati s tem, da se zaščiti zaščite potrebna in vredna industrija, moramo stati slejkoprej na stališču, da se v tem oziru ne gre predaleč ter da se od zaščite izvamejo vsa tista podjetja, ki stremijo samo po višjem dobičku, ne glede na potrebe drugih gospodarskih slojev. Zaščita teh bi prinesla dobiček samo enemu, a škodo vsem drugim.

JESENSKI VELESEJM V LJUBLJANI.

Na ljubljanskem velesejmu bodo v času od 29. avgusta pa do 9. septembra zastopane poleg drugega vse naše gospodarske panoge.

Vinska razstava bo obsegala prodajo vina in sicer namiznega in buteljčnega in bo nudila obiskovalcem priliko, da se pouče o kakovosti naših prvovrstnih domačih vin. Zastopana bodo vsa vina iz najvažnejših vinskih okolišev bivše mariborske kakor tudi ljubljanske oblasti. Vina se bodo točila v malih kozarcih in tudi kupčija se bo lahko sklepala ob tej priliki. Razstavo bo organiziralo Vinarsko društvo v Mariboru.

Mlekarska in sirarska razstava bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagando za večjo uporabo mleka v naših krajih. Prodajal se bo sir na debelo in drobno, istotako tudi kisló mleko, jogurt, kefir itd. Razstavo bo organiziralo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani.

Čebelarska razstava bo pokazala naš letošnji pridelek. Ta del bo nudil tudi

marsikaj poučnega, za kar se naši čebelarji najbolj zanimajo.

Razstava zelenjave bo pokazala našim zelenjadarjem, pa tudi kmetijskim vrtinarjem, katero zelenjavo moramo v današnjem času gojiti s posebnim ozirom na pospeševanje tujkega prometa. Gotovo je važno tudi vprašanej vpeljave dobrih sort za večje pospeševanje te panoge.

Razstava perutnine hoče pokazati umno rejo perutnine po najmodernejših vidikih, t. j. z odbiranjem ali s selekcijo živali po nesnosti. Znano je, da naša perutninarstvo v naših krajih velike dohodke, ki pa žal v zadnjem času silno nazadujejo, in to največ vsled pre-drobnih jaje. Izgubili smo radi tega največje odjemalce v inozemstvu. Ta del razstave bo jako poučen, ker bodo razstavljene živali samo od priznanih rejcev, članov selekcijskega perutninarskega odseka Kmetijske družbe.

Razstava kuncev pokaže rejo najrazličnejših priznanih pasem. Kunci bodo razstavljene v ličnih kletkah.

Ne pozabite poravnati naročnino!

UMESTNA OKROŽNICA BEOGRAJSKE ZBORNICE TOI.

Zbornica TOI v Beogradu je v zadnjem času objavila sledeče:

»Ministrstvo trgovine in industrije je opozorjeno, da se mnoge domače tvrdke poslužujejo tujega, zlasti nemškega jezika, ne samo v korespondenci z inozemstvom, marveč tudi v domačem dopisovanju.

To zapostavljanje našega jezika se obsoja še posebno vsled tega, ker naše domače, izvežbane in zmogljive delovne moči ne morejo dobiti zaposlenja večkrat zato, ker ne obvladajo nemščine. Tako v korespondenci, kakor pri knjigovodstvu se mora uporabljati domač jezik!

Opaza se tudi, da večidel naše industrije zaposluje tujce kot zastopnike in

agente za obiskovanje strank. To povzroča naraščanje brezposelnosti domačih trgovskih potnikov, ki imajo dovolj sposobnosti za izvrševanje svojega posla. Zbornica TOI v Beogradu opozarja, naj se za vse posle uporabljajo samo domače moči.«

K temu naj pripomnimo, da to opozorilo ne velja samo za področje beograjske ZTOI, marveč bi bila zlasti v Sloveniji, kjer se še vedno daje v gotovih podjetjih prednost tujcem in uporabljajo tuji jeziki, dasiravno imamo dovolj domačih moči na razpolago, potrebna resna akcija za odpravo teh škodljivih in naš narodni čut žalečih razvad.

OPOZORILO SADNIM TRGOVCEM.

Ker stojimo pred pričetkom sadne izvozne sezone, ponovno opozarjamo trgovce s sadjem na pravilnik o kontroli sadnega izvoza, katerega smo v vseh važnejših potezah objavili v letošnji 25. številki.

Na podlagi tega pravilnika je podvržen sadni izvoz posebni kontroli ter mora imeti izvoznik posebno uverjenje, ki bo veljavno za več izvozov v času od dneva izstave pa do 1. junija prihodnjega leta. Tako uverjenje dobijo sadni izvozniki pri ministrstvu za trgovino in industrijo od Centralne komisije za izvoz sadja. V ta namen je treba na označeni naslov napraviti prošnjo, kolekovano s 25 Din. Prošnji morajo trgovci-izvozniki priložiti **potrdilo o protokoliciji** za trgovino s poljskimi pridelki.

Sadjarji, ki smejo izvažati **samo lastni pridelek**, ne potrebujejo tega potrdila. Potrdilo dobite na sedežu sodišča, pri katerem ste protokolirani.

Do 12. septembra sicer ne potrebujejo sadni izvozniki uverjenja, pač pa od tega dne naprej, ker stopi pravilnik za kontrolo sadnega izvoza s tem dnem v veljavo.

V prošnji morate navesti svoj natančen naslov in vrsto sadja, ki ga name ravate izvažati.

Trgovci, ki so se doslej bavili s sadnim izvozom, pa še niso protokolirani, naj protokolicijo nemudoma oskrbijo pri pristojnem sodišču! Navodila za protokolicijo smo objavili tudi v letošnji 25. številki.

Po širnem svetu.

Madžarsko zunanje posojilo.

Te dni je bila podpisana pogodba za najem zunanjega posojila za Madžarsko v znesku 5 milijonov funtov šterlingov. Polovico te vsote posodi Francija, ostanek pa se razdeli na Italijo, Švico, Nizozemsko in razne madžarske banke. Vsled najema tega posojila je vlada ukinita nekatere stroge predpise glede bančnega poslovanja.

Uničevanje bombaža v Ameriki.

Ameriški bombažni kartel je izposloval pri vladi odlok, s katerim se poziva pridelovalce bombaža, da uničijo eno tretjino letošnjega pridelka in na ta način cene bombaža obdržijo, oziroma poskusijo celo dvigniti. Istočasno pa kričijo o ruskem dumpingu in storijo vse, da bi se cene na škodo konsumentov in trgovine venomer dvigale.

Finančne težave Anglije.

Da uravnovesi državni proračun in krije nepredvidene deficite, ki so nastali zlasti vsled rastočega števila brezposelnih, se je morala angleška vlada odločiti za znižanje plač državnih nameščencev in vojaštva in za povišanje davkov. Poleg tega pa se bavijo z načrti za konverzijo državnih dolgov na 1 do 1 $\frac{1}{2}$ % nižjo obrestno mero, kar bi držayne finance zopet znatno razbremenilo.

Poleg teh ukrepov pa bo poiskala vlada še nadaljno kritje v splošnem povišanju carinskih tarif za 10%.

Storniranje sovjetskih naročil v Nemčiji.

Predno je zašla Nemčija v zadnjo finančno krizo, je pomagala svoji zunanji trgovini zlasti s tem, da je dajala blago v inozemstvo na dolgoročne kredite, kar je seveda povzročilo doma pomanjkanje kapitala.

Posebno tesne stike je navezala z Rusijo ter je slednja naročila v Nemčiji ogromne dobave industrijskih proizvodov na dveletni kredit, kar smo že poročali. Težki finančni položaj pa brani Nemčiji nadaljevati trgovino na dolgoročne kredite, vsled česar so Sovjeti svoja naročila v Nemčiji stornirali ter jih oddali deloma Angliji, deloma Franciji in znaten del tudi Čehoslovaški.

Investicijska delavnost na Čehoslovaškem.

V zvezi s težnjo po omejitvi brezposelnosti je čehoslovaška vlada v letošnjem prvem polletju razvila veliko delavnost pri javnih napravah ter vložila v razna investicijska dela nad 4 milijarde čk. Delavnost čehoslovaške vlade ima dvojen uspeh: 1. investicije za javna dela, ki bodo služila vsem, se bodo bogato rentirala, ker so se ta dela izvršila v razmeroma najbolj pripravnem času, in 2. z omejitvijo brezposelnosti vsled javnih del je Čehoslovaška med evropskimi državami na enem prvih mest glede gospodarskega blagostanja.

Nova sovjetska naročila na Poljskem.

Sovjeti so naročili na Poljskem velike množine cevi za kanalizacijo ter železniških tračnic. Naročilo presega vrednost 300 milijonov dolarjev.

Izboljšanje angleške zunanje trgovine.

Angleška zunanja trgovina v juliju izkazuje 70·15 milijonov funtov uvoza in 34 milijonov funtov izvoza ter znaša pasivnost 35·85 milijona funtov. Lani v istem mesecu je znašal uvoz 85·17, izvoz 15·72 in pasivnost 69·35 milijona funtov.

Avstrija išče novo posojilo.

Avstrijska vlada je sporočila banki za mednarodna plačila, da svojih investicijskih programov ne bo mogla kriti iz rednih državnih dohodkov, zlasti ker vsled gospodarske krize izostajajo plačila davkov, vsled česar je prisiljena najeti novo posojilo.

Polom velike dunajske žitne tvrdke.

Na Dunaju je napovedala konkurz največja žitna tvrdka »Getreide A. G.«, katero je financirala »Kreditanstalt«. Izgube tvrdke se cenijo na ogromno vsoto 30 milijonov šilingov. Nerazumljivo je, da je ta tvrdka propadla v času najbolj ekstremne zaščite domačih agrarcev v Avstriji.

Italijanski uvoz vina v Francijo.

Italija vedno bolj potiska špansko vino iz francoskih tržišč. Tudi Grčija čuti težko italijansko konkurenco. Glasom uradnih podatkov je znašal uvoz italijanskih vin v Francijo v zadnjih letih: 1928 18.800 hl, 1929 25.500 hl, 1930 pa 143.700 hl.

Romunsko-grški trgovski sporazum.

Te dni je bila po dolgih pogajanjih končno sklenjena in podpisana trgovinska pogodba med Romunijo in Grčijo.

Posledice omejitve pridelovanja sladkorja.

Da otoku Kubi, ki velja za največjega producenta sladkorja na svetu in pridelava letno okoli 5 milijonov ton, so izbruhnili resni nemiri prebivalstva ter je prišlo do krvavih spopadov z vojaštvom, ki so zahtevali doslej že 16 mrtvecev in veliko število ranjenih. Nemiri so izbruhnili, ker je vlada v sporazumu z ameriškim kartelom odredila, da se ima produkcija sladkorja znižati za eno tretjino, čemur se prebivalstvo protivi. (Glej današnji uvodnik!).

Deficit Bolgarije.

Državna kontrola je izvršila pregled obračuna za pretečeno proračunsko leto, ki izkazuje 1020 milijonov lejev deficita.

Zmanjšanje brezposelnosti v Nemčiji.

Število brezposelnih v Nemčiji še vedno pada ter izkazuje koncem julija 3.976.000 nezaposlenih. Tekom zadnjih petih mesecev se je število brezposelnih zmanjšalo skoraj za en milijon, kar je le deloma sezonskega značaja in se tolmači to kot dokaz, da se gospodarske razmere v Nemčiji stalno obračajo na boljše.

Poljska zabranila uvoz dušikovih gnojil.

Radi zaščite lastne industrije dušikovih gnojil je Poljska popolnoma zabranila uvoz dušikovih gnojil, kar je med poljedelci izzvalo veliko nezadovoljnost.

Čehoslovaška zunanja trgovina.

Trgovska bilanca ČSR za prvih sedem mesecev letos izkazuje: izvoz 7·5 (lani 9·9) milijarde čk, uvoz 6·6 (lani 9·4) milijarde čk ter aktivnost 0·9 (lani 0·5) milijarde čk. Kakor povsod, se tudi na Čehoslovaškem odraža gospodarska kriza v zmanjšanju obsega zunanje trgovine.

Tržna poročila.

Živina.

Na ljubljanskem sejmu so ostale cene v glavnem neizpremenjene ter se je kupčevalo za kg žive teže po naslednjih cenah: voli I. 6·50—7 Din, II vrste 5·50 do 6·50 Din, III. vrste 4·50—5·50 Din; krave debele 4—5·50 Din, krave klobasarice 2—3·50 Din; teleta 6—8 Din; prašički za rejo 6—15 tednov stari so se prodajali po 100—200 Din komad.

V Zagrebu so šle cene za govejo živino zopet nekoliko navzdol ter so se plačevali: voli II. 4—5 Din, mesarske krave 2·50—5 Din, junice 3·50—5·50 Din, biki 3—4 Din, junci 3·50—5 Din, teleta živa 5—8 Din, zaklana 7—9·50 Din za kilogram.

Na Dunaju so šle cene goveje živine ob živahnem prometu za kakih 5 grošev navzgor ter notira kg žive teže: voli izjemno 1·55—1·60, I. vrste 1·30—1·50, II. vrste 1·15—1·25, III. vrste 1·05—1·10, biki 0·85—1·05, krave 0·80—1·10, slaba živina 0·55—0·75 šilinga.

Jajca.

V Berlinu so se cene jaje tekom tedna izboljšale ter se je plačevalo jugoslovansko blago, franko meja, neocarinjeno po 7 do 7·25 pfeniga komad (pred tednom 6·5 do 6·75). Blago romunske in madjarske provenijence ima iste cene, bolgarska jajca pa so približno 0·25 pfeniga dražja.

Ameriško tržišče.

Ameriške blagovne borze notirajo sledeče cene (v oklepaju cene pred tednom):

V Čikagu notira žito: pšenica se je po zadnjem padcu nekoliko učvrstila ter notira 49·15 (48·75) centima za bušel (27·21 kg); ostala žita notirajo za bušel (25·40 kg): oves je ponovno nazadoval (od 22·40) na 21·4 centima; tudi rž je padla na 33·85 (od 34·25); najbolj občutno pa nazadujejo cene koruze, ki je zopet padla (od 48·85) na 45·60 centima.

Bombaž si je po zadnjem padcu nekoliko opomogel ter notira v New-Yorku 6·75 (pred tednom 6·70) centima za libro (0·45 kg).

Kava, ki je doživela pretečeni teden težak padec, se je nekako ustalila vsled intervencij kartela in notira v New-Yorku: »Rio« No. 7 5·03 (pred tednom 4·92) dolarja, »Santos« pa 7·39 (pred tednom 7·49) dolarja za vrečo.

Žito.

Na žitnem tržišču v državi ni tekom tedna beležiti nikakih sprememb.

V inozemstvu, zlasti na Madžarskem, v Romuniji in v Bolgariji pa so šle žitne cene zopet močno navzdol ter notira n. pr. v Romuniji banatska pšenica komaj okoli 57 Din.

Kovine.

Londonska kovinska borza beleži sledeče cene v funtih za tono:

Baker: 32:55 (pred tednom 32:60).

Cin se je izboljšal ter notira 116:25 (pred tednom 112:12).

Cink je še vedno v nazadovanju in notira 11:25 (pred tednom 11:37).

Svinec, ki je pretečeni teden nekoliko napredoval, je zopet močno padel ter notira 11:75 (pred tednom 12:75).

Kositer: neizpremenjeno 108:60.

Aluminij: neizpremenjeno 85.

Antimon: neizpremenjeno 42:50 za angleško ter 19:25 za kitajsko blago.

Hmelj.

Obiranje hmelja je v polnem teku. V Savinjski dolini obirajo samo prvovrstno blago, dočim puščajo slabejše neobrano, tako da bo pridelek res lep. Do kupcij še ni prišlo ter se o kakih določenih cenah ne more govoriti.

V Žalcu datira lanski pridelek 120 do 250 kč za vrečo (4—8:50 Din kg). Tudi tam se pušča slabejši pridelek neobran, vsled česar računajo, da bo cena letošnjega hmelja dosegla 300 kč (10 Din kg).

Hmeljarska zadruga v Žalcu priredi letos svoj prvi hmeljski sejem z razstavo vzorcev. Hmeljarji, ki tam razstavijo blago, bodo plačali zadrugi 2% provizije, če potom nje prodajo svoj pridelek.

Povpraševanje po gobah.

Ljubljanska blagovna borza ima povpraševanje po gobah za takojšnji izvoz. Trgovci naj ji stavijo ponudbe s priložo vzorca in ceno franko Postojna — transit.

Znižanje cene valjane žice.

Na zadnjem sestanku mednarodnega kartela tvornic valjane žice v Londonu je bila znižana cena za 5 šilingov pri toni.

**Pridobljajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Zdravilna zelišča.

Prodajna sezona za nakupljeno blago pričinja, vendar na tržišču zdravilnih zelišč še ni mogoče ustvariti kake jasne slike, zlasti ne vsled vedno intenzivnejšega delovanja Rusije na tem polju.

Lipovo cvetje ima v Hamburgu ceno 36 do 37 dolarjev za 100 kg, dočim doseže cvetje srebrne lipe komaj 24 — 25 dolarjev.

Kamelično cvetje ima čvrste stare cene.

Arnikovega cvetja je mnogo na zalogi, vsled česar so cene nizke in povpraševanje neznatno.

Beladonino listje ima čvrsto ceno 17:50 do 18 Din za 100 kg, cif Hamburg; tudi za beladonin koren so cene čvrste in povpraševanje precej živahno.

V ostalem na tržišču zdravilnih zelišč ni kakih izprememb.

Nazadovanje cen bombaža in bombaževe tkanine.

Zveza avstrijskih bombaževih predilnic in tkalnic je izdala komunikate, v katerem pojasnjuje, da sedanji padec cen surovega bombaža ni tako močno vplival na cene gotovih bombaževih izdelkov ter so šle njih cene navzdol le za 2—3%. Tako se je pocenil »molino« v težini 11—15 kg za 100 metrov za 1:5 groša pri metru in znašajo prodajne cene avstrijskih »molinov« 50—61:5 groša. Pri najtežjem blagu, kakor n. pr. pri prtemini, ki tehta nad 35 kg 100 metrov, so šle cene navzdol za 2:5 groša pri metru.

Sirova svila.

V New-Yorku so se cene sirove svile učvrstile ter notira 2:35—2:30 nasproti 2:33—2:29 v pretečenem tednu.

V Milanu notira blago za predilnice: 105—102:50 za grege grand exquis Friuli prima 13/22 ds.; 100—97:50 za grege exquis 13/22 d.; 95—92:5 za grege extra 13/33 ds.; 90—85 za grege classique 13/22 ds.; 83:5—80 za grege realine 13/22 ds.; 155 za organzin Piemont exquis 19/21—20/22 ds.

POVPRAŠEVANJE ZA NAŠE IZVOZNO BLAGO V INOZEMSTVU.

Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so prispela sledeča povpraševanja za naše izvozno blago:

fižol: Brescia — 14.581, Lucca — 15.213, Firenze — 15.903;

sadje: Cessen (slive) — 15.114, Nürnberg — 15.575, Kopenhagen (išče zastopstvo) — 15.561;

razni poljski pridelki: Bruxeles — 15.587, Valencia (zastopstvo) — 14.966, Varšava (komisijska prodaja proti bančni garanciji) — 15.214;

teleta, svinje, ovce: Barcelona 14.515; koža divjačine: Palermo — 14.516;

lipovo cvetje: za Italijo pod št. 15.421.

Zavod daje interesentom brezplačno pismena pojasnila in želi, da mu trgovci stavijo že fiksne, po možnosti povzorne ponudbe z označbo cene, množine, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

Naročnike prosimo, da stavijo ponudbe naravnost zavodu, ker mi sami tudi nimamo natančnejših podatkov in moramo ponudbe poslati v Beograd.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 19. avgusta 1931.

Govedina, za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. Din 14—16, II. 12—14; na trgu: I. 14 do 16, II. 12—14, III. 8—10, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 14—16, ledvic 18, možganov 8—16, loja 6—8.

Teletina, za 1 kg: I. Din 16, II. 12, jeter 25, pljuč 16.

Svinjina, za 1 kg: I. Din 20—22, II. 16 do 18, III. 14—16, pljuč 8—10, jeter 16—18, ledic 25, glave 8, parkljev 4—6, slanine trebušne 13, slanine ribe in sala 18, slanine mešane 16, slanine na debelo 16, masti 16 do 18, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. 24—25, II. 18—20, prekajenih parkljev 5—7, prekajene glave 8—10, jezika 25.

Drobnica, za 1 kg: koštrunovega Din 12 do 14, najjetine 18—20.

Konjsko meso, za 1 kg: I. Din 8, II. 6.

Klobase, za 1 kg: krakovskih Din 32, debrecinskih 32, hrenovk 29—31, safalad 29 do 31, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanine 16—18.

Perutnina: piščanec majhen Din 12—15, večji 18—20, kokoš 25—30, petelin 20—30, raca 30, domači zajec, manjši 8—12, večji 15—25.

Ribe, za 1 kg: karpa Din 22—28, ščuke 35—40, postrvi 50, klina 20, mreene 15—20, pečenke 12.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2.50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bohinj-skega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0.50 do 1.

Pijače: 1 liter starega vina Din 16—22, novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—3.50, 1 vrček piva 5, 1 steklenica piva 5.50—6.

Kruh, za 1 kg: belega Din 4.50, črnega 4, rženega 4.

Sadje: 1 kg jabolč I. Din 6, II. 4, III. 3; hrušk I. 6, II. 3, III. 2; ena limona 0.75 do 1.50, 1 kg mandeljnov 50, orehov 12, luščenih orehov 34—36, češpelj 4—6, suhih češpelj 10—12, suhih hrušk 10—12, breskev 16

do 18, grozdja 6—10, malin 7, 1 liter borovnic 2, brusnic 8.

Specerijsko blago: 1 kg kave »Portoriko« Din 80—84, »Santos« 52—54, »Rio« 36—40, pražene kave I. 90—100, II. 80—90, III. 66 do 70, IV. 56—60, kristalnega belega sladkorja 12.75, sladkorja v kockah 14.25, kavne primesi 18, riža I. 9, II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4.75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg morske soli debele 2.50, kamene drobne 2.75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 40, 1 liter petroleja 7.50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3.75, čaja 80.

Mlevski izdelki, za 1 kg: moke št. »0« Din 3.50—3.75 na debelo, 4 na drobno, št. »2« 3.25—3.55 na debelo, 3.75 na drobno, št. »4« 2.70—2.90 na debelo, 3.50 na drobno, št. »6« 2.25—2.50 na debelo, 3.25 na drobno, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—18, otrobov 1.50—2, koruzne moke 2.50—3, pšenicega zdroba 5, koruznega zdroba 4—4.50, ajdove moke I. 6—7, II. 5, ržene moke 3.50.

Žito, za 100 kg: pšenice Din 210—220, rži 190—200, ječmena 180—200, ovs 195—220, prosa 230—250, koruze 155—160, ajde 240 do 255, fižola ribničana 275, prepeličarja 325, 1 kg graha 8—10, leče 10—14.

Kurivo: 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 100—145, mehkih drv 70.

Krma, za 100 kg: sladkega sena Din 75, pol sladkega sena 60—70, kislega sena 50 do 55, slame 50—55.

Zelenjava: 1 kg štruncate solate Din 3—4, zgodnjega zelja 2.50, kislega zelja 4—5, ohrovta 2.50, kolerab 1.50—2, špinace 3—4, paradižnikov 2.50—3, kumar 0.50—0.75, 100 kumaric za vpisavanje 8—10, 1 kg buč 0.50 do 0.75, graha v stročju 4, luščenega graha 6, fižola v stročju 2—3.50, 1 liter fižola luščenega 3, 1 kg čebule 2, česna 10—12, krompirja novega 1—1.25, repe 1, kisle repe 3, korenja 3—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4, zelene paprike 8, malanca 8.

VINO.

Naše vinsko tržišče je še vedno v znamenju padanja cen, dasiravno se ne more reči, da bodo cene še nazadovale. Padanje cen v tej dobi je običajna pojava, ker se rabi posoda za nov pridelek. Letos pa so poleg tega zaloge neprodanega lanskega letnika neobičajno velike in se obeta dobra in bogata letina, kar ima seveda na cene znaten vpliv.

Tudi v inozemskih vinorodnih državah je letošnji pridelek celo mnogo boljši kot lanski.

Italija ima prav dobro letino, a so cene navzlic temu razmeroma visoke in čvrste ter notirajo v Puglii bela vina 12 do 13 stopinj po 5—6 lir, rdeča pa po 7—8 lir za hektolitersko stopinjo. Zaloge so večidel razprodane in se pričakuje, da ob novem pridelku ne bo več znatnih množin starega vina.

Tudi v Španiji so zaloge močno zmanjšane, a cene razmeroma čvrste ter notira hektoliterska stopinja po 2'30—2'50

pesete fob Barcelona. Nekoliko je škodovala letos močna suša, a so izgledi za novo trgatav prav dobri.

Madžarska ima še vedno velike zaloge neprodanega blaga, večje kot lani in se poleg tega pričakuje letos tudi znatno večji pridelek. Cene za boljše vrste tako zvanih vlaštelinskih vin se gibajo v višini 1'25—1'40 pengö za alkoholno stopinjo.

Avstrija, kamor se izvažajo zlasti naša štajerska vina, ima letos boljše letino in je poleg tega tudi znatno povišala carine. Pričakovati je tudi močnejše ponudbe madžarskih vin, vsled česar se izgledi za izvoz iz Štajerske ne morejo označiti kot ugodni. Avstrijski vinogradniki ponujajo svoj pridelek po 40 grošev liter in celo cenejše. Trgovci prodajajo vino po 1'30—1'50 šilinga za alkoholno stopinjo.

Spričo teh poročil ni pričakovati kega izboljšanja, pa tudi ne poslabšanja vinskega tržišča.

Borzna poročila.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
1 angleški funt	273'80	275—
1 ameriški dolar	56'40	56'40
1 avstrijski šiling	7'94	7'95
1 belga	7'87	7'88
1 bolgarski lev	—409	—408
1 češkoslovaška krona	1'674	1'67
1 francoski frank	2'22	2'21
1 italijanska lira	2'95	2'96
1 grška drahma	—73	—73
1 romunski lej	—3'336	—33
1 španska peseta	5'215	4'80
1 danska krona	15'07	5'05
1 švicarski frank	10'98	11'02
1 hol. goldinar	22'75	22'80
1 turška lira, papir	26'70	26'60
1 zlati frank	10'985	10'98
1 kanadski dolar	56'10	56'10
1 norveška krona	15'07	15'05
1 brazilski milreis	5'20	5'20
1 argentinski pezoz	17'25	17'25
1 egiptovski funt	280'50	280'30
1 albanski frank	10'86	10'80
1 švedska krona	15'09	15'08

Nemška marka še vedno ne notira na naših, niti na inozemskih borzah. Pač pa se je pojavil v cüriški notaciji madžarski pengö, ki notira tam 90'025.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voj. škoda promptna 356—357, 7% Blairovo pos. 69—71, 8% Blairovo pos. 78—80, 7% inv. posojilo 74—77, tobačne srečke 25 — ponudba, agrarne obveznice 43—45, begluške obveznice 59—60. Rdeči križ 45 — ponudba, posojilo Drž. hipotekarne banke 71—73, Seligmanovo posojilo 78—80.

Nazadoval je zopet nekoliko 7% in 8% Blair, kakor tudi investicijsko posojilo. Vojna škoda beleži nasprotno zopet nekoliko izboljšanja. Ostalo neizpremenjeno.

Privatni efekti: Ljubljanska kredit. banka 121—126, Prva hrv. šted. 957 do 965, Strojne tov. 80, Kranjska industr. družba 312, Združene Papirnice Vevče 120—122, Narodna banka 6350—6500, Kreditni zavod 160—170, Obrtna banka 36 povpraševanje, Celjska posojilnica 150, Kreditni zavod 195, »Trboveljska« 232—240, Jadransak plovitba 450—540.

Izboljšala se je nekoliko »Trboveljska«, ostali papirji čvrsti.

Lesno tržišče.

Avstrijski les osvaja naša tržišča.

»Jugoslovanski Lloyd« prinaša sledečo nazorno skico o uvozu lesa v Italijo, ki jasno dokazuje, da nam je na našem najvažnejšem tržišču najnevarnejši konkurent Avstrija:

V zadnjih letih je izkazoval uvoz lesa v Italijo sledeče množine vagonov:

uvoz	skupni	iz Avstrije	Jugoslavije
1927	168.420	60.280	82.130
1928	154.510	52.370	75.810
1929	163.550	62.750	71.450
1930	154.190	58.400	63.780

Naš uvoz lesa v Italijo je tekom zadnjih štirih let padel za 18.350 vagonov, uvoz lesa iz Avstrije pa v istem času le za 1880 vagonov. Če upoštevamo, da je lani Rusija uvozila komaj 3600 vagonov lesa v Italijo, vidimo tem jasneje, da nam je najnevarnejši avstrijski les.

Cene lesa v Italiji.

Na italijanskem trgu vladajo sledeče cene: jelovi hlodi 160—170 lir m³; trami monte 160—170 lir; smrekove deske I. od 20 mm naprej 450—550 lir, II. 300 do 340 lir, III. 190—200 lir; morali I. in II. 250—270 lir; slavonske hrastove deske I. 740—900 lir, merkantilno blago 590—700 lir; orehovina, merkantilno rezana 750—1300 lir; brestovina, merkantilno rezana 330—410 lir m³.

Deficit čehoslovaških državnih gozdov.

Bilanca državnih gozdov na Čehoslovaškem za pretečeno leto izkazuje 80 milijonov Kč izgube, dočim je bil proračunski predviden dobiček v znesku 10 milijonov Kč. Letos bo izguba vsled še težjega položaja skoraj gotovo še večja, ker se že dosedaj cenijo letošnje izgube na približno 60 milijonov Kč.

DOBAVE.

1170 komadov hrastovih pragov nabavi do 3. septembra Direkcija državnega rudnika Kreka.

200 m³ hrastovega jamskega lesa po 2.5 in 5 m dolžine od 16 cm premera naprej nabavi do 27. t. m. Direkcija državnega rudnika Vrtnik.

Pogoji pri Zbornici TOI.

Francosko lesno tržišče.

Radi osnovanja jugoslovanskega izvoznega kartela so cene mehkega lesa v Franciji nekoliko čvrstejše ter se plačujejo jelovi madrijeri od 3—7 m po 295—300 frankov, chevroni 3—6 m pa po 280 frankov v Marseille.

Pred znižanjem lesnih prevoznih tarif.

V ministrstvu za šume in rude se dogovorno s prometnim in finančnim ministrstvom proučuje vprašanje možnosti znižanja prevoznih lesnih tarif tako za interni promet kakor tudi za izvoz.

Povpraševanje za naš les v inozemstvu.

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so sledeča povpraševanja za naš les:

les za zaboje: Messina — 14.590;
orehovina in hrastovina: Brno — 14.967;
oglje: Barcelona — 15.438.

Zavod daje pod navedenimi številkami brezplačna pismena pojasnila interesentom. Po možnosti pa naj naši trgovci pošljejo za svoje blago »Zavodu« že fiksne ponudbe z navedbo vrste, množine, cene, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

Diskontna obrestna mera v posameznih državah.

* Kako različne diskontne mere vladajo v raznih državah, nam predočuje sledeča tabela po stanju 10. avgusta letos:

New-York	1.50%
Pariz	2%
Švica	2%
London	4.50%
Belgija	2.50%
Holandija	2%
Švedska	4%
Danska	3.50%
Čehoslovaška	5%
Norveška	4%
Avstrija	10%
Nemčija	10%
Jugoslavija	7.50%
Madžarska	9%
Italija	5.50%
Poljska	7.50%
Romunija	8%

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj na lesni borzi je še vedno neizpremenjeno mlačen. Prišlo je sicer do nekaterih manjših sklepov, vendar ne more reči, da je kupčija oživila. Nekaj več zanimanja se opaža za drva.

Cene, dasiravno potrebne revizije, ker stoje previsoko in ne odgovarjajo današnjim tržnim razmeram, so še vedno neizpremenjene.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Iščejo se bukova suha, zdrava drva za eksport v Italijo.

Išče se za eksport v Grčijo franko Djevdjelije, oziroma Sušak pristanišče: 250 m³ rezane smrekovine, paralelne, ostrorobne, očeljene, I., II. z 30% III., izključeno gnilo in razbito: 15% škoret, 12 mm, 4 m, 16 cm naprej, media 23/24 cm, 20% desk, 18 mm, 4 m, detto, 55% desk, 24 mm, 4 m, detto in 10 m³ desk, 33 mm, 4 m, 18 cm naprej, 10 m³ desk, 38 mm, 4 m, detto. (Ti dve debelini samo v I. in II. kvaliteti).

100 m³ moralov, ostrorobnih, I., II. in III., motne, sorazmerno v sledečih debelinah: 26/56, 33/66, 66/66, 76/76 mm, 4 m dolžine.

1 vagon bukovih tavalonov, suhih, samo I. kvalitete, odrobljeno in sicer: 1/4 vagona 70 mm debeline, 4-50 dolžine; 1/4 vagona 80 mm debeline, 4-50 m dolžine; 2/4 vagona 40 do 80 mm, debeline, 2 m naprej. Cena franko meja Postojna.

Rezana jelovina na živ rob za čimprejšno dobavo: 197 komadov 10×12 cm, dolžina 5-15; 195 komadov 10×12 cm, dolžina 4 m; 135 komadov ×10 cm, dolžina 5-15 m; 123 komadov ×10 cm, dolžina 4 m; 2470 komadov 4×5 cm, dolžina 1-10 m; 1700 komadov 4×5 cm, dolžina 0-60 m. — Paralelno: 590 komadov, širine 33 cm, 35 mm debelina, 4 m; paralelno 192 kom. širine 33 cm, 35 mm debeline, 3-40 m; paralelno: 50 kom., širine 33 cm, 35 mm debeline, 3-70 m; paralelno 1874 kom. širine 33 cm, 35 mm debeline, 3-20 m; paralelno: 290 kom. širine 33 cm, 35 mm debeline, 1-0 m. Franko meja Postojna tranzit.

Praktični nasveti.

Nezgorljiv les in papir.

Raztopi v vodi polovico teže galuna, v drugi posodi pa napravi redek mizarski klej. Zmešaj dobro oboje raztopin ter s to mešanico dobro prepoji les. Tak posušen les sicer ni popolnoma nezgorljiv, vendar pa tako odporen proti živemu ognju in še bolj proti vročini, da se daljšo dobo ne vname, vsled česar je taka procedura zelo priporočljiva za lesene zaklone (ščitnike) pri pečeh, ognjiščih in sličnih lesenih predmetih, ki so izpostavljeni ognju ali veliki vročini. Sčasoma je treba prpožitev zopet obnoviti, nakar postane les za vročino in živ ogenj še manj občutljiv.

Pri papirju, zlasti kartonu dosežeš isto, če ga namočiš v galunovi vodi in posušiš ter zopet parkrat ponoviš namakanje in sušenje.

Goreče jajce.

Izpihnjeno, suho jajce napolni z živim apnom in zdrobljenim žveplom ter zamaši luknjice z voskom. Če vržeš tako jajce v vodo, prične greti samo od sebe. Ravnati pa moraš previdno, da ti plamen, ki navadno izbruhne takoj, ne ožge rok.

Protivročini odporno steklo.

Čajne kozarčke obvaruješ pred razpočenjem, kadar vlivaš vanje vroč čaj, lahko na dva načina: 1. da vliješ vanje najprej samo par žlic razgrete tekočine in jih z njimi poplakneš, nakar lahko polagoma dolivaš vroč čaj in 2. da pred vlivanjem vročega čaja, vina ali groga denes vanje žličico, ki odvzame del vročine nase ter zabrani razpočenje.

Trajno protivročini odporno stekleno posodo (kozarce, steklenice in slično) pa si pripraviš na ta način, da jo nekaj časa kuhaš v vrelem olju in potem počasi na zraku posušiš.

Lučka brez ognja.

V majhno, čisto stekleničico deni tretjino teže fosforja v zrnih in dve tretjini čistega oljčnega olja ter steklenico zamaši popolnoma hermetično, najboljšo s steklenim zamaškom. Kadar želiš imeti luč, stekleničico dobro pretresi ter jo odmaši za kakih pet minut, nakar se prične fosfor v steklenici blesteti in blesti še dolgo potem, ko si steklenico zopet zamašil.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!**